

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Heilig Hart - Bovenbouw 2 te HEIST-OP-DEN-BERG

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 30197-30163-30189-30171

Instellingsnummer 30197

Instelling Heilig Hart - Bovenbouw 2

Directeur A. VAN WOENSEL

Adres Kloosterstraat 5 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

Telefoon 015-24.16.36

Fax 015-25.18.84

E-mail bovenbouw@heilig-hartcollege.be

Website <http://www.heilig-hartcollege.be>

Bestuur van de instelling VZW Koba Zuidkant

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Ter Nethe

Adres Kloosterstraat 7 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 15-09-2016, 16-09-2016, 19-09-2016, 20-09-2016, 21-09-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 21-09-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 14-10-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Wouter SCHELFHOUT

Teamleden Rika DE ROOVER, Etienne GIELEN, Robert VANDEPUT, Walter
VAN DEN BRANDT, Chris VAN WOENSEL, Greet VERHELST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	9
4.1.1.2 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050 en leerplan D/2006/0279/051)	11
4.1.1.3 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Kantoor en Verzorging –voeding (leerplan D/2010/7841/099) en in bso derde graad in de studierichtingen Kantoor en Organisatiehulp (leerplan D/2012/7841/058)	13
4.1.1.4 Kantoor in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2013/7841/009)	15
4.1.1.5 Nederlands in aso en tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)	17
4.1.1.6 Toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/008)	20
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	22
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	22
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
5.1 Leerbegeleiding.....	24
5.2 Evaluatiepraktijk	26
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
7.1 Wat doet de school goed?	32
7.2 Wat kan de school verbeteren?	32
7.3 Wat moet de school verbeteren?	33
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Heilig Hartcollege Heist-op-den-Berg uit vier schoolnummers: twee scholen met een eerste graad (schoolnummers 30163 en 30189) en twee scholen met een bovenbouw (schoolnummers 30171 en 30197). De vier scholen functioneren als een pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dienen de vier verslagen samen te worden gelezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbepaling van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn echter identiek in de vier verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Heilig Hartcollege Heist-op-den-Berg is een school met een eerste graad A- en B-stroom en een aso-bso-tso-bovenbouw. In het studiegebied aso is er een breed aanbod aan studierichtingen, dit echter zonder de studierichting Humane wetenschappen. In het bso biedt de school de studierichtingen Kantoor, Verzorging-voeding, Organisatiehulp en het specialisatiejaar Kantooradministratie en gegevensbeheer aan, in het tso de studierichtingen Boekhouden-informatica, Handel, Lichamelijke opvoeding en sport en Techniek-wetenschappen. De school vormt samen met het Sint-Lambertusinstituut Heist-op-den-Berg en het instituut Heilig Hart van Maria Berlaar een scholengemeenschap. Daarnaast valt de school sinds kort onder een nieuw bestuur, de VZW Koba de Nethe.

Vanaf dit schooljaar is een nieuw schoolgebouw voor de middenschool en het bso in dienst genomen. Ook het aso en tso zullen het komende schooljaar nieuwe gebouwen vlak bij de middenschool betrekken. Deze nieuwe infrastructuur zorgt voor een sterke materiële ondersteuning van het pedagogisch-didactisch gebeuren. De school is verbonden met haar omgeving en trekt een publiek aan dat kiest voor onderwijs dicht bij de deur. De meeste leerlingen hebben een kansrijke achtergrond. Zij stromen overwegend vlot door en hebben een hoog studiesucces in het vervolgonderwijs. De laatste jaren trekt de school ook geleidelijk meer leerlingen aan uit verder gelegen gemeentes en groeit er een meer divers leerlingenpubliek.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze de vereiste aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Het onderzoek levert een wisselend beeld op. Voor Frans in de eerste graad A-stroom, voor Nederlands in de eerste graad B-stroom en voor Socio-economische initiatie in het tweede leerjaar van de eerste graad voldoet de leerplanrealisatie. Voor Nederlands in de eerste graad A-stroom voldoet de leerplanrealisatie niet, wat vooral te wijten is aan een onvoldoende afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.

In de bovenbouw voldoet de leerplanrealisatie voor Nederlands in de tweede graad aso en tso. Voor economie in de tweede en derde graad aso, voor administratief medewerker in de derde graad bso Kantoor en voor toegepaste economie in de derde graad tso Handel is de leerplanrealisatie sterk uitgewerkt. Verder vormt de realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren en leren onderzoeken in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen een voorbeeld van goede praktijk. In de tweede en derde graad bso Kantoor leidde het onderzoek tot een 'voldoet niet' voor het vak Frans. Het onderwijsaanbod vertoont hiaten en de evaluatie is niet leerplangericht en/of representatief voor de leerplandoelstellingen. Ook in de tweede graad bso Verzorging- voeding en de derde graad Organisatiehulp voldoet de leerplanrealisatie Frans niet. Het onderwijsaanbod vertoont eveneens hiaten en de evaluatie is onvoldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Voor de onderzoekscompetentie ontbreken in sommige polen stappen in het onderzoek.

De school geeft een voldoende invulling aan de vakoverschrijdende eindtermen, maar streeft de eindtermen rond 'socio-economische samenleving' nog niet in alle studierichtingen na. Momenteel wordt het beleid rond de vakoverschrijdende eindtermen onvoldoende systematisch aangepakt.

Sinds de vorige doorlichting heeft de school een hele evolutie doorgemaakt in verband met zorg en de uitbouw van de leerbegeleiding. Op beleidsniveau levert de school inspanningen om structureel leraren en leerlingen voldoende te ondersteunen. Bijna het hele schoolteam neemt zijn verantwoordelijkheid op om de leerlingen kwalitatief te begeleiden in hun leer- en leefproces. Er is aandacht voor de mate waarin de bij de leerbegeleiding vooropgezette doelstellingen worden gerealiseerd, maar dit gebeurt niet systematisch. Naast het borgen van de huidige, als positief ervaren procedures en acties, beraadt het schoolteam zich over de nieuwe ontwikkelingen, die zich voordoen in de samenleving en binnen de school.

In haar visietekst rond de evaluatiepraktijk beschrijft de school vooral de praktische organisatie van de leerlingenevaluatie. De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk met een functioneel kader voor de rapporteringspraktijk. De aandacht van het schoolbeleid voor de leerplangerichtheid van de evaluatie is beperkt. De verantwoordelijkheid voor de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie legt ze grotendeels bij de vakgroepen. Onder meer omdat de beleidsmatige aansturing en opvolging hiervan niet sterk is uitgewerkt, is de evaluatiepraktijk binnen een aantal vakken onvoldoende leerplangericht. In de toekomst wil de school zowel voor het beleid als voor de vakgroepen een professionaliseringstraject op touw zetten rond evalueren en omgaan met gegevensverwerking.

Het directieteam is er sinds de vorige doorlichting in geslaagd om een aantal speerpunten te kiezen en hier op een relevante wijze aan te werken. De keuze van deze speerpunten gebeurt echter nog te veel ad hoc. De vakdoorlichtingen hebben de nood aan meer aansturing en opvolging van onderwijskundige processen aangetoond. Momenteel gebeurt dit nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te bieden op een aantal werkpunten op het vlak van de leerplanrealisatie. Zo zijn er werkpunten op het vlak van (proces)evaluatie van competenties, het hanteren van meer activerende en interactieve werkvormen in een leerlijn, het werken aan onderzoekscompetentie en de integratie van leren leren binnen elk vak. Het leiderschap is er nog onvoldoende op gericht om op een participatieve wijze de informele schoolcultuur te versterken met duidelijke afspraken en procedures. Ook de kwaliteitszorg is nog te weinig systematisch uitgewerkt om dit te ondersteunen. De directie zet wel mooie eerste stappen in die richting met het evaluatiebeleid.

De inspectie formuleert een beperkt gunstig advies voor de eerste graad en de bovenbouw van het Heilig Hartcollege (vier schoolnummers, zie administratieve situering), op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Nederlands	economie
Graad 2 ASO Sportwetenschappen	Nederlands	
Graad 2 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	Frans	Frans
Graad 2 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	Nederlands	
Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen	Nederlands	
Graad 2 TSO Handel	Nederlands	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 BSO Kantoor	Frans	administratie en retail, Frans
Graad 3 BSO Organisatiehulp	Frans	
Graad 3 TSO Handel		toegepaste economie

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen nipt. Er zijn nog enkele hiaten voor wat de
Doelgerichtheid	gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school heeft een VOET-visie en een VOET-beleid ontwikkeld dat geënt is op het pedagogisch project van de school. De school werkt via heel wat zinvolle initiatieven aan de verschillende VOET. De school heeft echter enkel een globaal overzicht op de wijze waarop ze aan de verschillende VOET-contexten werkt. Daardoor heeft ze nog geen duidelijk zicht op lacunes en werkpunten. Er is geen planning uitgewerkt om een aantal werkpunten op te nemen en daarbij doelstellingen voorop te stellen. Dit uit zich bijvoorbeeld in het beperkt nastreven van de eindtermen binnen de context 'Politiek-juridische samenleving', de context 'Socio-economische samenleving' en binnen 'Technisch-technologische vorming' (derde graad aso).
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het directieteam stuurt samen het VOET-beleid aan. Daarnaast zijn een aantal werkgroepen actief. Zij werken autonoom een aantal projecten uit en zorgen voor de concrete organisatie. Heel wat leraren zijn verder ook betrokken bij andere initiatieven. Het pedagogisch forum wordt voldoende betrokken bij het VOET-beleid en de specifieke projecten. Door het geheel van deze aanpak is er sprake van een tamelijk breed draagvlak voor het werken aan de VOET. De organisatiestructuur is echter organisch en ad hoc gegroeid, waardoor bepaalde contexten structureel minder aandacht krijgen en waardoor ook nog heel wat leraren weinig tot niet bij het VOET-beleid betrokken zijn. Het leraarsteam krijgt voldoende informatie over initiatieven rond de VOET. De school brengt de ouders op de hoogte van de projecten via infobrieven.

Doeltreffendheid	De school evalueert elementen van de VOET-werking, hoewel dit niet systematisch gebeurt. De school stuurt haar VOET-beleid en projecten wel bij. Ze evalueert de kwaliteit van een aantal VOET-initiatieven en projecten via de betrokken leraren en sporadisch via de leerlingen. Soms blijft de inhoudelijke feedback daarbij nog beperkt, zodat er weinig uit geleerd kan worden. Toch zijn de dynamiek in de werkgroepen en het engagement van heel wat leraren betrokken bij VOET-projecten voldoende krachtig om de initiatieven op een relevante wijze bij te sturen. Bij nog heel wat initiatieven is er echter geen evaluatie. Bovendien heeft vooral de globale evaluatie van het volledige VOET-beleid, met aandacht voor lacunes en voor het bereiken van alle leerlingen binnen een leerlijn, nog onvoldoende plaats gevonden.
Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven. De VOET-coördinatoren (directeurs) hebben veel nascholing gevolgd. De school heeft het schoolteam breed geïnformeerd over de geactualiseerde VOET. Er was aandacht voor professionalisering via pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen. Leden uit de VOET-werkgroepen vragen zelf naar de nodige professionalisering en krijgen daartoe alle kansen. Doordat de professionalisering echter wordt gestuurd vanuit bestaande projecten en niet vanuit nog aanwezige werkpunten en uitdagingen, mist deze de nodige breedte en effectiviteit.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De VOET komen zowel bij verschillende vakken als binnen een aantal goed uitgewerkte projecten aan bod. Binnen enkele werkgroepen wordt de uitwerking en organisatie hiervan sterk ter harte genomen. De school levert dan ook heel wat inspanningen voor het sensibiliseren en bijbrengen van een aantal competenties op het vlak van gezondheid, beweging, voeding, veiligheid en verkeer.
Socio-economische samenleving	De school streeft de eindtermen te weinig na. Alle leerlingen komen impliciet in contact met de VOET rond welvaart, welzijn (en de verdeling ervan) via het Kerstproject en de mondiale dagen, met de VOET rond budgetbeheer en via een externe meerdaagse uitstap, waar de leerlingen zelf verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun budgetbeheer. In een aantal vakken werken de leerlingen aan VOET rond welvaart, welzijn, economie in transitie, armoede. Een meer diepgaande en praktijkgerichte kennismaking met deze VOET is echter afhankelijk van de studierichting die men heeft gekozen. Leerlingen die geen economische richting kiezen, komen daardoor onvoldoende in aanraking met de VOET op het vlak van prijsvorming, de rol en werking van de onderneming en budgetbeheer.

4.1.1.2 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan D/2006/0279/050 en leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatiepraktijk is voldoende valide en representatief.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Conform de verwachtingen van het leerplan ontwikkelen de leerlingen voldoende kennis over de belangrijkste economische concepten en hun onderlinge verbanden. Het blijft echter niet bij kennisoverdracht. De leerlingen passen deze inzichten toe bij een aantal toepassingsopdrachten tijdens de lessen en er is aandacht voor het leggen van meer complexe verbanden tussen verschillende leerinhouden via uitgebreidere en zelfgestuurde opdrachten. Hierdoor voldoet het beheersingsniveau van de leerplanrealisatie.
---	---

Via een geheel van opdrachten, zowel in de tweede als de derde graad, gaat er voldoende aandacht naar het werken aan onderzoekscompetentie. Dit gebeurt binnen een logische leerlijn met toenemende complexiteit qua stellen van onderzoeksvragen, opzoeken en analyseren van bronnenmateriaal, presenteren en confronteren van de conclusies. In het tweede leerjaar van de tweede graad is de vakgroep nog zoekende om de bestaande onderzoeksopdracht beter in deze leerlijn in te passen.

Verder is er voldoende aandacht voor integratie van actualiteit, zowel vanuit de actualiteitsopdrachten binnen een leerlijn van het derde tot het zesde leerjaar, als vanuit het tijdens de lessen inspelen op het nieuws. ICT wordt op voldoende wijze geïntegreerd tijdens de lessen. Naast het leren opzoeken van informatie, tekstverwerkings- en presentatievaardigheden is er ook voldoende aandacht voor het leren werken met een rekenblad en het maken van grafieken.

De vakgroep verhoogt het realiteitsgerichte karakter van de lessen via bedrijfsbezoeken, sprekers voor de klas, een bedrijfsspel. Bovendien volgen de leerlingen Economie-wiskunde nog een seminarie-uur waarin bijkomend aandacht is voor boekhouden, actualiteit, ondernemings- en financiële vaardigheden. Ook de leerlingen Economie-moderne talen van het eerste leerjaar van de derde graad volgen dit seminarie-uur verplicht. In het tweede leerjaar van de derde graad kunnen ze dit vrij kiezen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De vakgroep heeft, onder meer door de vaste inroostering van lesuren in een ICT-klas, voldoende toegang tot ICT-infrastructuur. De vakgroep beschikt over voldoende ondersteunende leermiddelen. De leraren zetten deze uitrusting op een zinvolle wijze in.
---	--

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt aan de hand van toetsen, examens en opdrachten. Die peilen naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. Het niveau van de vraagstelling in toetsen en examens is hoog in alle leerjaren. De leraren koppelen de vraagstelling geregeld aan authentiek contextmateriaal. De evaluatie is valide, eenduidig, transparant en representatief voor de leerplandoelstellingen.
	Bij het werken aan de verschillende (onderzoeks)opdrachten wordt een aantal competenties op een leerplangerichte wijze geëvalueerd. Het is voor de leerlingen voldoende duidelijk op welke criteria ze worden beoordeeld en er wordt binnen een procesmatige aanpak voldoende tussentijdse en eindfeedback gegeven. Aangezien in de derde graad dagelijks werk slechts voor 30 % en examens voor 70 % meetellen, vormt de evaluatie van de (onderzoeks)opdrachten een veeleer beperkt en dus weinig representatief onderdeel van het eindtotaal.
	De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten bij de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren ondersteunen het leerproces via voldoende kleine toetsen en taken om de basisinhouden te laten beheersen, afgewisseld met herhalingstoetsen om het studeren van grotere gehelen te ondersteunen. Er is daarbij ook een logische opbouw over de leerjaren heen. De leraren wijzen de leerlingen op een relevante wijze hoe zij de leerstof kunnen instuderen (via 'check-it'). Na toetsen en examens is er aandacht voor feedback. Remediëring kan deels gebeuren tijdens de lessen via een gedifferentieerde coaching.
	Bij tekorten op toetsen en/of moeilijkheden met de leerstof wordt remediëring aangeboden. De vakgroep overweegt hierbij ook het gebruik van hertoetsen om de impact van de remediëring te versterken. De resultaten van de leerlingen geven aan dat ze hierdoor goed voorbereid zijn op de summatieve evaluatie. Dit jaar wordt een extra begeleidingsuur voorzien dat er vooral op gericht is om zij-instromers in het vijfde leerjaar bij te spijkeren.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep levert inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. De samenwerking met de pedagogische begeleiding bleef tot nog toe zeer beperkt. Het overleg met de collega's uit de eerste graad verloopt vlot, maar er is meer formeel overleg nodig om een aantal werkpunten (activerende opdrachten in een leerlijn, procesevaluatie, remediëring) samen aan te pakken. Er is geen georganiseerd overleg met directe collega's economie uit andere scholen. De beleidsmatige aansturing en opvolging van de vakgroepwerking bleef de laatste jaren beperkt. De vakgroep staat open voor constructief overleg rond een aantal thema's die ze ter harte wil nemen. Daarnaast zijn de leraren vragende partij om tot meer gelijkgerichte afspraken te komen rond het werken aan de onderzoekscompetentie en om te leren van de aanpak van collega's binnen de andere polen op dat vlak.

4.1.1.3 Frans in bso tweede graad in de studierichtingen Kantoor en Verzorging –voeding (leerplan D/2010/7841/099) en in bso derde graad in de studierichtingen Kantoor en Organisatiehulp (leerplan D/2012/7841/058)

Voldoet niet

In beide graden en studierichtingen is het aanbod onvolledig. De evaluatie is niet representatief en in bepaalde studierichtingen niet valide. De leerbegeleiding is zwak.

Onderwijsaanbod	De bronnen voor het onderzoek naar onderwijskwaliteit in de tweede en derde graad bso zijn beperkt tot de leerlingdocumenten. De leraren die in het schooljaar 2015-2016 deze studierichtingen in hun opdracht hadden, waren omwille van verschillende omstandigheden niet beschikbaar voor gesprekken.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In de tweede graad Kantoor is het aanbod onvolledig. Het leerboek vormt het aanbod maar dit is slechts gedeeltelijk ingevuld. Een groot aantal teksten, opdrachten en taken werd niet behandeld. Er zijn geen aanwijzingen dat het aanbod vervolledigd werd door middel van alternatief materiaal. De aanwezige evaluatiedocumenten tonen aan dat er weinig of niet vaardigheidsgericht gewerkt werd in het vorige schooljaar (zie verder).

Het aanbod in de derde graad Kantoor is leerplangericht uitgebouwd, maar vertoont ten aanzien van de specifieke doelstellingen hiaten. Wat mondelinge interactie betreft, ontbreken de doelstellingen voor het gepast reageren op klachten en het begeleiden, bedienen, informeren en doorverwijzen van klanten en bezoekers. In schrijfvaardigheid is er te weinig aandacht voor de doelstellingen voor handelsdocumenten en het opmaken van fax, memo of verslag. Bij lesbezoeken in de derde graad Kantoor begrijpen en spreken de leerlingen te weinig Frans. Ze hebben hiervoor niet de nodige vaardigheid ontwikkeld gedurende de tweede graad waar nochtans vier lessen Frans per week worden aangeboden.

De studierichting Verzorging- voeding vormde tijdens het schooljaar 2015-2016 een graadklas. Er werd geen gebruik gemaakt van differentiatie om de verschillende beginsituatie van de groep op te vangen. De school kan niet aantonen dat beide leerlingengroepen alle leerplandoelstellingen realiseren.

In de studierichtingen Verzorging-voeding en Organisatiehulp gebeurt de opbouw van woordenschat en spraakkunst in beperkte communicatieve contexten. Er gaat te veel aandacht en tijd naar het aanbieden en inoefenen van woordenschat, die specifiek voor de studierichting is. Dit heeft voor gevolg dat het aanleren en inoefenen van de verschillende vaardigheden onvoldoende aan bod komen. De opdrachten en oefeningen in dat verband zijn wel leerplangericht, maar vertonen hiaten. Leerlingen krijgen onvoldoende kansen om de vaardigheden in te oefenen in verschillende contexten.

In geen van de studierichtingen is de aandacht voor strategieën en vakgebonden attitudes expliciet aanwezig.

De huidige leraren gebruiken zoveel mogelijk de doeltaal tijdens de lessen, ondersteund door het Nederlands. Dit stimuleert de luistervaardigheid en schept spreekkansen voor de leerlingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De minimaal door het leerplan verplichte materiële vereisten zijn aanwezig. De bso-klassen zijn vanaf september 2016 gehuisvest in een nieuw gebouw in aangename lokalen met een moderne ICT- uitrusting op lerarenniveau. Woordenboeken zijn beschikbaar. Uit de documenten blijkt dat vorig schooljaar in de tweede graad Kantoer weinig of geen gebruik gemaakt werd van de ICT-mogelijkheden, die aanwezig waren. Dit geldt niet voor de derde graad en de studierichtingen Verzorging- voeding en Organisatiehulp, waar leerlingen ICT-gerelateerde opdrachten uitvoerden.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In de tweede en de derde graad bso kiest de school voor permanente evaluatie. Op jaarbasis blijft het aantal onvoldoendes beperkt in alle studierichtingen. De leerlingenresultaten zijn voldoende tot goed, maar geven wegens de hiaten in het aanbod, het gebrek aan representativiteit van de evaluatie en de soms beperkte frequentie geen adequaat beeld van het kennen en kunnen van de leerlingen.

Vaardigheden worden onvoldoende frequent geëvalueerd tijdens het schooljaar, zodat leerlingen geen accuraat beeld hebben van hun leerproces voor lezen, luisteren, spreken, mondelinge interactie en schrijven. Tijdens het schooljaar 2015-2016 bestrijkt in geen enkele studierichting de evaluatie van de vaardigheden een representatief staal van leerplandoelstellingen. Er zijn ook geen sporen van observatieschema's om de permanente evaluatie te onderbouwen.

In de tweede graad Kantoer is de evaluatie niet leerplangericht en ontbreekt de evaluatie van de vaardigheden volledig. In de derde graad Kantoer is de evaluatie onvoldoende representatief. Zo zijn er geen sporen van een evaluatie in verband met de vaardigheden 'klanten onthalen', 'aan de hand van gerichte vragen de wensen analyseren', 'doorschakelen van telefoongesprek' en 'gerichte informatie geven'.

De evaluatie in de studierichtingen Verzorging-voeding en Organisatiehulp is leerplangericht, maar niet representatief. Schrijfvaardigheid en woordenschat overheersen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De klasgroepen zijn klein, wat mogelijkheden schept voor het nabij opvolgen van het leerproces van de leerlingen. Schrijf- en spreekkaders worden echter niet aangereikt. In alle studierichtingen ontbreekt verder elk spoor van het werken aan strategieën en vakgebonden attitudes. Er worden maatregelen genomen voor leerlingen met leerstoornissen

De leerlingennotities zijn doorgaans verzorgd in de studierichtingen Verzorging -voeding en Organisatiehulp, waar de leerlingen ondersteund worden door het aanreiken van spraakkunstoverzichten.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

Alle leraren Frans maken deel uit van de vakgroep. Deze vergadert in zijn totaliteit een enkele keer per jaar. Het is niet duidelijk in welke mate de leraren bso in het verleden leerden van en ondersteund werden door de vakgroepwerking. Het taalonderwijs in de bso-richtingen komt weinig of niet aan bod in de vakverslagen. Zo zijn er in de vakverslagen weinig aanwijzingen te vinden van een gezamenlijke en grondige inhoudelijke studie van de leerplannen die in bso derde graad ingevoerd zijn in 2012-2013.

4.1.1.4 Kantoor in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2013/7841/009)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De leermiddelen laten toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. De evaluatiepraktijk is volledig en voldoende evenwichtig.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De school biedt naast de basismodule van administratief medewerker een keuzemodule aan, namelijk die van logistiek medewerker. Alle leerplandoelstellingen worden aangeboden, wat maakt dat de instelling de leerlingen goed opleidt tot administratieve medewerkers die het onthaal verzorgen, telefoongesprekken voeren, de post verwerken, archiveren, corresponderen en vergaderingen ondersteunen. Daarnaast leren zij ook taken in de boekhouding uitvoeren. Ook alle leerplandoelstellingen van logistiek medewerker worden aangeboden. Deze leerlingen leren hierdoor goederen ontvangen, in- en uitpakken, opslaan, registreren en laden.

Het onderwijsaanbod is voldoende competentiegericht, wat maakt dat zowel kennis, vaardigheden als attitudes evenwichtig in het onderwijsproces aan bod komen. De stages verhogen de praktijkgerichtheid van de opleiding.

Het beheersingsniveau van het opleidingsaanbod is grotendeels afgestemd op de leerplandoelstellingen. Omdat de school ook een beroep doet op externe werkplekken om specifieke vaardigheden aan te leren, dient zowel het aanbod als de evaluatie ervan accurater te gebeuren. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het lossen van goederen met behulp van niet-gemotoriseerde hulpmiddelen. De huidige evaluatiepraktijk wijst niet uit of een leerling deze vaardigheid al dan niet verworven heeft.

Het handelsonderwijs verloopt geïntegreerd, zoals het leerplan voorschrijft. Hierdoor verwerven de leerlingen tijdens deze lessen niet alleen de nodige ICT-vaardigheden, maar worden zij ook meertalig door het geïntegreerd gebruik van het zakelijk Frans en Engels. Ook de samenhang met aspecten van algemene vorming (PAV) komen in de geïntegreerde proef (GIP) aan bod. Enkel de ondersteunende kennis van de arbeidsovereenkomst ontbreekt nog (leerplan p. 46).

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school is volop bezig met het degelijk inrichten van twee specifieke opleidingslokalen. Het in gebruik nemen van een nieuwe school maakt dat sommige voorzieningen nog niet helemaal geïnstalleerd zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval voor een balie en een telefooncentrale met doorschakelsysteem. Toch bieden deze twee nieuwe kantoorclassen, enerzijds in combinatie met een didactische leerwinkel en anderzijds met een logistiek vaklokaal, de nodige opportuniteiten om een stimulerend effect op de leerlingen te hebben.

De school zet geschikte leermiddelen in om de leerplandoelstellingen te bereiken. Zowel de leer- en werkboeken als de hard- en software laten dit toe. De leerlingen zijn ook vertrouwd in de omgang met een elektronisch platform als communicatiemiddel. Het inschakelen van externe werkplekken is vooral nodig voor het verwerven van vaardigheden als logistiek medewerker.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is voldoende evenwichtig en is competentiegericht. Attitudinale doelstellingen komen zowel in de evaluatie van de stage als in de evaluatie bij verschillende vakken (via de competentiemeter) aan bod. Opvallend hierin is het ontbreken van de vreemde talen. Dit in tegenstelling tot de evaluatie van de GIP waar de meertaligheid van de leerlingen wel geëvalueerd wordt.

De evaluatie is quasi volledig: alle leerplandoelstellingen worden geëvalueerd. Het aantonen van de verworven vaardigheden op de externe werkplek vereist soms meer accuraatheid en overleg met de stagementor.

De evaluatie is goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De koppeling met de leerplandoelstellingen is steeds aangegeven.

De evaluatie is transparant. De leerlingen kennen vooraf de evaluatiecriteria en de evaluatiegegevens worden ook gebruikt om het leerproces van de leerlingen bij te sturen. Sterk is de individuele feedback die de leerling krijgt en dit zowel na een toets/taak, tijdens het uitvoeren van de stage als in het procesmatig verloop van de GIP.

Leerbegeleiding De leraren hanteren verschillende werkvormen om de leerplandoelstellingen te bereiken, onder meer contactonderwijs, rollenspelen, zelfstandig leren, intern en extern werkplekleren, stages. Tijdens bedrijfsbezoeken krijgen de leerlingen doe-opdrachten. De school doet duidelijk inspanningen om de leerlingen zelfstandig de vooropgestelde competenties bij te brengen en dit in reële arbeidssituaties. Deze werkvormen worden goed voorbereid en begeleid.

*Preventief
Curatief*

Voor zij-instromers zonder de nodige voorkennis stelt de school een specifiek programma op en krijgen deze leerlingen individuele begeleiding van de leraar.

De aanwezige software laat ook toe om gepaste remediëring te hanteren indien dit nodig blijkt. De leraar begeleidt in dit geval het remediëringsproces.

Deskundigheidsbevordering De leerplanrealisatie wordt ondersteund door systematisch vakoverleg, waarbij geregeld een beroep gedaan wordt op het advies van de pedagogische begeleidingsdienst.

*Overleg
Vorming*

De gevolgde nascholingen zijn voornamelijk op de implementatie van het vernieuwde leerplan gericht.

4.1.1.5 Nederlands in aso en tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is vrij evenwichtig afgestemd op de leerplandoelstellingen. De communicatieve functie van de taal staat over het algemeen centraal. De leerlingenevaluatie is transparant, maar soms niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het lesprogramma is afgestemd op de communicatieve functie van de taal.

Volledigheid Over het algemeen stelt de vakgroep het verhogen van de receptieve en productieve taalvaardigheden voldoende centraal. Een groeilijn voor een toenemende beheersingsgraad van de taalvaardigheden is in ontwikkeling.

Evenwicht Ondanks het gebruik van hetzelfde lesmateriaal, zijn er binnen de vakgroep toch een aantal individuele verschillen in het geïntegreerd aanbieden van de taalvaardigheden en de taalbeschouwing. Dit schooljaar is een evolutie in positieve zin merkbaar: van een overmatige aandacht voor spelling en spraakkunst, krijgen nu de taalvaardigheden een meer prominente plaats. Een aantal taalvaardigheidsgerichte opdrachten uit het leerboek wordt soms overgeslagen. Bovendien worden aspecten van taalbeschouwing losstaand, buiten een talige context benaderd. De vakgroep bekijkt de taalbeschouwing nog te weinig als een reflectie op het eigen taalgebruik. Een reflectie op het eigen taalgebruik verhoogt niet alleen de zorg voor taalcorrectheid, maar geeft de leerlingen ook de kans de taalsystemen en -structuren te ontdekken. Zowel de ontwikkeling van de spreek- en de gespreksvaardigheid als van de luister- en kijkvaardigheid komt niet voldoende en niet voldoende frequent tot zijn recht.

Beheersingsniveau Binnen de schrijfvaardigheid zijn de aangereikte tekstsoorten vrij beperkt en ligt de focus vaak sterk op het technisch correct schrijven.

Samenhang

De benadering van de literaire competentie is een voorbeeld van goede praktijk, waarbij diverse doelstellingen aan bod komen. De kennismaking met leesopdrachten in de eerste graad kent een vervolg in de tweede graad met een portfolio. Het portfolio bestaat uit de onderdelen lezen, podiumkunsten en een overzicht van culturele activiteiten en ervaringen. Naast een logboek, verslagen, leeservaringen en creatieve verwerkingen volgt een mondelinge presentatie op het einde van het schooljaar. De verwerkingsopdrachten zijn voldoende uitdagend en gevarieerd. Het integratieprincipe van taalbeschouwing, taalvaardigheden en literaire competenties krijgt hiermee een uitstekende toepassing. Bovendien werkt de vakgroep binnen een tweetal projecten vakoverstijgend samen met andere vakgroepen rond leeservaring en tekstanalyse. Voor alle opdrachten zijn duidelijke richtlijnen, stappenplannen en transparante evaluatiecriteria uitgewerkt.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De vooruitzichten voor de leerlingen en de vakgroep zijn gunstig. Volgend schooljaar staat de verhuis naar een nieuwe campus gepland. In navolging van de eerste graad zullen dan meer mogelijkheden tot ICT-integratie, interactieve werkvormen en audiovisuele ondersteuning beschikbaar zijn. Op dit ogenblik verloopt vooral de integratie van de ICT moeizaam. Multimediavoorzieningen zijn in de meeste leslokalen beschikbaar. Alleen worden deze niet voldoende ingezet voor de visuele ondersteuning van de lessen. De leerlingen noteren behoorlijk wat fouten in hun opdrachten en een reflectie hierop ontbreekt meestal. De leerlingen maken te weinig gebruik van naslagwerken en digitale opzoekmogelijkheden in de klas. Op dit ogenblik lenen een aantal leslokalen zich onvoldoende tot het inzetten van taalactiverende werkvormen. Ook het soms groot aantal leerlingen per klasgroep is een belemmerende factor.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De beoordeling van de leerlingen gebeurt aan de hand van examens en van het dagelijks werk (opdrachten en toetsen). Voor de inhoud van de examens zijn afspraken gemaakt binnen de vakgroep, is er horizontale samenwerking en is een sjabloon met de puntenverdeling beschikbaar. Een evenwichtige verhouding tussen de taalvaardigheden, de taalbeschouwing en de literatuur is het uitgangspunt. De samenstelling van het dagelijks werk is behoorlijk verscheiden. Vooral het belang van de vaardigheden blijft vaak ondergewaardeerd. In totaliteit dreigt hiermee de leerlingenevaluatie niet steeds voldoende representatief te zijn voor de eindtermen en de leerplandoelstellingen.

Over het algemeen is de leerlingenevaluatie voldoende transparant. Voor vragen rond literatuur en stijlkenmerken is de tekstanalyse steeds het vertrekpunt. Voor de opdrachten rond schrijfvaardigheid ontbreken soms de beoordelingscriteria. De beoordeling van spreek- en luistervaardigheid is niet steeds valide. Zo is bijvoorbeeld een schriftelijke neerslag van hoe te reageren in bepaalde gespreksituaties in onvoldoende mate een beoordeling van de gespreksvaardigheid. Rond de beoordeling van luistervaardigheid zijn er weinig afspraken. Het in kaart brengen van het beheersingsniveau en het groeiproces van de leerlingen krijgt wat weinig aandacht. De vakgroep bewaakt niet steeds in voldoende mate de efficiëntie van de leerlingenevaluatie. Voor de evaluatie van het lees- en cultuurportfolio is dit nochtans wel het geval.

De evaluatiefiches voor het portfolio bevatten talrijke kenmerken van een doelgerichte evaluatie: aandacht voor het proces, vakgebonden attitudes, zelf- en peerevaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren besteden de nodige zorg aan de preventieve leerbegeleiding. Zij maken hun leerlingen vertrouwd met het hanteren van stappenplannen en leerstrategieën voor het uitvoeren van hun opdrachten. Voor het voorbereiden van de examens zijn leerstofoverzichten beschikbaar. De leerlingen leren omgaan met zelf- en peerevaluatie. Op remediërend vlak zijn de initiatieven leraarafhankelijk en wordt er vooral ingespeeld op tekorten bij de rapportering. De leerlingen met geattesteerde leermoeilijkheden zijn gekend en zij krijgen een gepaste ondersteuning.

De doorstroming van informatie vanuit de eerste graad over de talige situatie van de leerlingen is beperkt. Wel dient de leesmap meestal ter ondersteuning van het lees- en cultuurportfolio.

Het talenbeleid, zowel op vak- als op schoolniveau, is de voorbije schooljaren stilgevallen. Een hernieuwd initiatief vanaf dit schooljaar kan waarschijnlijk een antwoord bieden op een aantal vragen of knelpunten, zoals hoe omgaan met spellingsfouten. De taalzorg van en voor de leerlingen is soms behoorlijk zwak. De leerlingen leren trouwens niet voldoende om te reflecteren op hun taalgebruik in opdrachten en toetsen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De samenwerking binnen de vakgroep verloopt op horizontaal vlak en binnen de graad behoorlijk vlot. De vakgroep heeft gewerkt aan het realiseren van een doelgerichte en gezamenlijke afstemming op de leerplandoelen. Toch zijn een aantal individuele verschillen merkbaar. Op verticaal vlak is de afstemming met de eerste graad niet sterk ontwikkeld. Een duidelijke en overkoepelende visie op talenonderwijs is in ontwikkeling.

De beleidsmatige aansturing en opvolging van de werking van de vakgroep is vrij beperkt. De vakgroep staat wel open voor externe evaluaties en voor aanbevelingen. Ze kan terugvallen op ondersteuning door de pedagogische begeleiding, hoewel hiervan de laatste jaren weinig gebruik is gemaakt. Een aantal leraren volgen regelmatig een vakgerichte nascholing. Het is niet voldoende duidelijk in welke mate goede ideeën en werkvormen worden gedeeld met de collega's.

4.1.1.6 Toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/008)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leermiddelen laten toe om deze leerplandoelstellingen te bereiken.

Onderwijsaanbod De school biedt alle leerplandoelstellingen aan. Deze bedrijfseconomische vorming omvat zowel de situering van de onderneming in haar omgeving, het uitvoeren van commerciële en administratieve verrichtingen en aspecten van het beleid van de onderneming. Daarenboven komt ook het faillissement van een onderneming aan bod.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De verschillende onderdelen worden evenwichtig aangeboden, waarbij het theoretisch inzichtelijk leren primeert. Het is vooral door de GIP dat de praktische vaardigheden en de attitudes van de leerlingen worden aangesproken.

Het aanbod is doorgaans afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Het praktisch bijbrengen van ondernemersvaardigheden gebeurt vooral door het voeren van een mini-onderneming als GIP. Het inhoudelijk concept van de GIP is afgestemd op het profiel van de studierichting. Bij het uitvoeren van boekhoudkundige verrichtingen primeert het analytisch inzicht op het gebruik van het professioneel boekhoudprogramma.

In dit geïntegreerd bedrijfseconomisch onderwijs is de meertaligheid minder verweven. De samenhang met Nederlands, Frans, Engels en Duits komt vooral in de GIP-werking aan bod. De integratie van computervaardigheden daarentegen gebeurt wel spontaan bij de realisatie van de handelsdoelstellingen. Enkel het maken van een eenvoudige website ontbreekt.

Uitrusting De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Leerboeken worden aangevuld met eigen cursusmateriaal.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Ook de ICT-uitrusting laat toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. De leerlingen zijn vertrouwd met een elektronisch platform als communicatiemedium. De toegang voor de leerlingen tot een telefoon/fax van de school is niet expliciet geregeld. De leraren onderzoeken momenteel enkele nieuwe softwareprogramma's om het onderwijsproces te optimaliseren. Een nieuw professioneel boekhoudpakket is daar één van.

Het aanleren van een ergonomische houding bij het werken achter een computer wordt zeker niet gestimuleerd door de uitrusting van de huidige computerlokalen. Omdat de school volgend schooljaar het nieuwe schoolgebouw betreft, kunnen de nodige voorzieningen getroffen worden om deze leerplandoelstelling geregeld onder de aandacht van de leerlingen te brengen. Ook het visualiseren van de werking van de mini-onderneming kan dan bijdragen tot een bedrijfseconomisch klasklimaat.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is voldoende gespreid over het geheel van de leerplandoelstellingen. De evaluatie ligt in de lijn van het verstrekte onderwijs en peilt voornamelijk naar het inzichtelijk vermogen van de leerlingen. De validiteit tussen de leerplandoelstelling en de evaluatie is niet direct het uitgangspunt. De evaluatie van de communicatieve vaardigheden en de attitudes komt vooral in de GIP-werking naar voor. De opdracht en vraagstelling in de evaluatie is eenduidig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Ook de actualiteit wordt in de evaluatie bevraagd. De evaluatie is niet altijd even transparant: de leerlingen zijn soms vooraf niet op de hoogte van de evaluatiecriteria. In de GIP en de examens is dit wel altijd het geval.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal is afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Er is een uitbreiding van het curriculum door bedrijfsbezoeken, gastsprekers, een bedrijfsspel en thematische workshops. Meer en meer aandacht gaat naar de actualiteit. Sterk is de ondersteuning van de mini-onderneming, zowel door de leraren als door externen. In de opleiding is geen stage voorzien. In het begin van de derde graad is er een opfrissing van de basisprincipes van het dubbel boekhouden voor alle leerlingen. Voor zij-instromers is er een apart inhaalprogramma voorzien. Naast de remediëringsinitiatieven van de vakleraar kunnen de leerlingen structureel een beroep doen op leerondersteuning voor de specifieke handelsvakken tijdens één lesuur in het wekelijks lessenrooster.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Om dit geïntegreerd leerplan te realiseren is er geregeld vakoverleg tussen de betrokken leraren. Ook met de betrokken externen in de GIP wordt tijdens het schooljaar overlegd. De nascholing richt zich in de komende maanden vooral op de implementatie van nieuwe softwareprogramma's.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De toestand van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van beide campussen wordt door een gemeenschappelijke interne preventiedienst bewaakt en opgevolgd. Dat gebeurt systematisch, aangestuurd door een overkoepelend comité voor preventie en bescherming op het werk dat reglementair samengesteld is en regelmatig vergadert.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn, voor zover dat momenteel mogelijk is, gestructureerd opgesteld en houden rekening met de risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Omdat de campus in de Kloosterstraat volgend schooljaar verlaten wordt en de nieuwbouw voor de middenschool nog in aanbouw is, is het voorlopig niet mogelijk om in het globaal preventieplan al een langetermijnplanning voor de volledige campus in de Biekorfstraat op te stellen.

Uit het globaal preventieplan, het jaarlijks actieplan, de aanpak tijdens vorige schooljaren en de controle- en keuringsverslagen van derden, blijkt dat de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving voldoet. Het voorlopige brandpreventieverslag is gunstig en de periodieke keuringen verlopen reglementair. De milieumelding voor de nieuwe campus is aangevraagd. Dat nagenoeg het voltallig personeel een EHBO-opleiding heeft gevolgd, is een voorbeeld van goede praktijk. Op het vlak van gezondheid en hygiëne zijn beide campussen met alles in orde.

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving en de systematische aanpak van tekorten en gebreken, krijgt de school een gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding is ingebed in en verweven met de algemene zorgvisie van de school, waarin het welbevinden van de leerlingen en het schoolteam enerzijds en de ontwikkelingskansen van de leerlingen anderzijds centraal staan. De school streeft naar een optimale ontwikkeling van vaardigheden, attitudes en kennis en stelt dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is van het volledige schoolteam. Zij werkt zorg uit in een brede, preventieve basiszorg, waarvan leerbegeleiding een onderdeel is. Zo wordt er doelbewust ingezet op studiebegeleiding voor elke leerling door alle vakleraren en klassenleraren.

De beginsituatie van de leerlingen, die instromen in het eerste leerjaar, brengt de school in kaart op basis van een uitgebreid intakegesprek dat onder andere peilt naar de nood aan studiebegeleiding en mogelijke faalangst. Ook met de basisscholen worden zo intensief mogelijke contacten onderhouden om doelgericht informatie over de leerlingen te verzamelen. De school heeft ook aandacht voor het in kaart brengen van de beginsituatie van de zij-instromers.

De visietekst is niet in concrete doelstellingen omgezet. Dit bemoeilijkt het nagaan van de doeltreffendheid. Er zijn wel een aantal afspraken en procedures, die als kader voor de leerbegeleiding dienst kunnen doen. Een aantal ontwikkelingen in verband met leerbegeleiding vinden hun oorsprong in het gelijkekansenbeleid (GOK-beleid) vanuit de twee GOK-thema's: preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen en taalvaardigheid.

De school heeft de voorbije jaren de noodzaak tot het voeren van een strategisch talenbeleid niet sterk gevoeld. De aandacht voor onder meer taal in de klas, de instructietaal of het vakjargon bleef dan ook beperkt tot enkele losse initiatieven. De school verzorgt wel haar interne en externe communicatie. Om het talenbeleid meer vorm en een breder karakter te geven, zijn dit schooljaar voorbereidingen getroffen om een werkgroep op te starten.

Ondersteuning Op schoolniveau is de ondersteuning structureel georganiseerd met als pijlers de cel leerlingenbegeleiding en de coördinatoren, die gedeeltelijk lesvrij zijn. De cel leerlingenbegeleiding, die wekelijks vergadert, bestaat uit de directeur, de leerlingbegeleiders/ graadcoördinatoren en een CLB medewerker. Per leerjaar is een leerlingenbegeleider aangeduid.

De school informeert de leraren eind augustus en op de eerste begeleidende klassenraad over de beginsituatie van de leerlingen. De leraren krijgen ook de nodige informatie en tips over de begeleiding en de genomen maatregelen. De gegevens over de leerbegeleiding worden vrij uitgebreid in het elektronisch leerlingvolgsysteem opgeslagen en opgevolgd. Leerbegeleiding is daarin een apart onderdeel, waar alle gegevens in de noden, de toegepaste remediëring, de contacten met ouders en de begeleidende klassenraden verzameld worden.

Structureel zijn er in een aantal activiteiten voorzien om de leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. Dat gaat van een uur leeractiviteiten in de eerste graad tot checklists ter voorbereiding op de examens voor alle leerlingen. Voor de leerlingen van de tweede en de derde graad is een uitgebreide bundel 'leren leren' beschikbaar. De school brengt een expliciete relatie tot stand tussen leerbegeleiding en evaluatie door middel van een gestructureerd en gedifferentieerd document per graad, dat leerlingen na de examens aanzet tot zelfreflectie en foutenanalyse.

Vorig schooljaar startte de school in de eerste graad in een aantal klassen met het systeem van co-teaching in de vakken Frans, Nederlands en wiskunde in functie van remediëring, verdieping en het toepassen van diverse werkvormen. De school betreft ook doelbewust de ouders bij de begeleiding van het leerproces door het organiseren van een infosessie 'leren leren' om de visie en werkwijze van de school daarover toe te lichten en de ouders te ondersteunen bij het begeleiden van hun kinderen.

Op het vlak van remediëring zijn structureel in uren inhaallessen voorzien (in de eerste graad voor Frans, Nederlands en wiskunde), werkwinkels voor leerlingen met minder goede resultaten bij de examens en huiswerkklassen. Individuele leraren registreren hun inspanningen betreffende leerlingenremediëring in het leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid De school hanteert geen overkoepelend formeel systeem om de effecten van leerbegeleiding na te gaan. Toch is er aandacht om te achterhalen in welke mate de activiteiten in verband met leerbegeleiding resultaat hebben, zij het nog niet systematisch. De resultaten van de leerlingen zijn daarbij het belangrijkste houvast. Verder worden de genomen maatregelen in het begeleidingsplan van leerlingen met leerstoornissen met alle betrokkenen in januari geëvalueerd en eventueel aangepast. De school volgt ook via de klassenraden de effecten van de preventieve en remediërende maatregelen op. De cel leerlingenbegeleiding gaat in samenwerking met de leraren en de graadcoördinatoren, de resultaten van de individuele leerlingen na en stuurt de begeleiding bij waar nodig.

Uit de vakkendoorlichting blijkt dat de ondersteuning van de leerlingen zowel preventief als curatief degelijk gebeurt. In een aantal vakken maken de leraren gebruik van actieve en afwisselende werkvormen. Ze hebben voldoende oog voor remediëring en voor het geven van feedback.

Ontwikkeling Sinds de vorige doorlichting (2006) heeft de school een hele evolutie doorgemaakt in verband met zorg en de uitbouw van de leerbegeleiding. Het schoolteam levert inspanningen om de kwaliteit van de leerbegeleiding zoals deze op dit moment aanwezig is, te borgen. Het schoolteam beraadt zich ook over nieuwe ontwikkelingen, die zich voordoen in de samenleving en binnen de schoolmuren. De cel leerlingenbegeleiding reageert adequaat op de signalen die zij krijgen vanuit hun contacten met leraren, leerlingen en ouders en zet dit om in acties. Op het vlak van professionalisering van de leraren neemt de school een aantal initiatieven zoals het organiseren van pedagogische studiedagen, die rijk aan inhoud zijn. Momenteel neemt de school zich voor in de nabije toekomst het schoolteam te professionaliseren rond differentiatie.

5.2 Evaluatiepraktijk

31003

Doelgerichtheid De school heeft haar visie op en de beleidslijnen rond evalueren eind vorig schooljaar in een tekst gegoten. De tekst legt een verband tussen de algemene visie van de school en de evaluatiepraktijk. Veder beschrijft de tekst vooral de praktische organisatie van de leerlingenevaluatie, met aandacht voor de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens, de procedures bij de evaluatiemomenten en de communicatie over de evaluatieresultaten. Het bewaken van de validiteit en de representativiteit voor de leerplandoelstellingen behoort grotendeels tot de verantwoordelijkheid van de vakgroepen. De vakgroepen kunnen daarnaast ondersteuning inroepen van de pedagogische begeleiding. De school streeft naar voldoende en representatieve evaluatiegegevens per rapportperiode, maar laat de concrete invulling aan de vakgroep of aan de individuele leraar over.

Voor de meeste vakken bestaat de evaluatiepraktijk uit examens en uit cijfergegevens van het dagelijks werk (toetsen en opdrachten). De puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens verhoogt stelselmatig van de eerste graad naar de derde graad, met een toenemend gewicht voor de proefwerken. Voor de taalvakken is de verhouding in alle leerjaren 50% - 50% om het proces van de taalverwerving en de taalvaardigheden de nodige aandacht te geven. In de tweede en de derde graad bso hanteert de school een permanente evaluatie. In deze structuuronderdelen gebeurt er aanvullend een attitudemeting die de competenties van de leerlingen beoogt in kaart te brengen.

De school heeft de deliberatieprocedure en de deliberatierichtlijnen vastgelegd als leidraad voor de klassenraden. De school gaat uit van ‘vakken van de studierichting’ en ‘andere vakken’. De deliberatierichtlijnen geven aan in welke situaties de leerlingen een waarschuwing, een advies of een vakantietaak krijgen en wat de consequenties hiervan zijn voor het volgende schooljaar. Leerlingen met een A-attest krijgen regelmatig een “streng advies” dat als bedoeling heeft de leerling naar een meer geschikte studierichting te oriënteren. In de praktijk volgen de leerling en zijn ouders dit advies niet steeds.

Ondersteuning De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk vooral met een praktisch en organisatorisch kader voor de rapporteringspraktijk. De spil hiervoor is een digitaal punten- en rapportstelsel dat ook voor leerlingen en ouders toegankelijk is. Er zijn duidelijke afspraken over het aantal rapportperiodes en de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens. Het schoolreglement bevat een vrij volledige en transparante toelichting over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De evaluatie van de geïntegreerde proef is een voorbeeld van goede praktijk met aandacht voor het proces, de bijsturingen, en voor transparante en competentiegerichtte beoordelingsschalen.

De schoolleiding moedigt de vakgroepen aan hun evaluatiepraktijk gelijkgericht af te stemmen op de leerplandoelstellingen. De inhoudelijke vormgeving van de evaluatie is toevertrouwd aan de vakgroepen. De school heeft geen hierop geen sluitend kwaliteitstoezicht. Dit leidt voor sommige vakken tot een onvoldoende leerplangerichte afstemming van de evaluatiepraktijk.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Bij een onvoldoende moet de leraar een duidend commentaar en de mogelijkheid tot remediëring toevoegen op het rapport. Voor het attesteringsbeleid motiveert de school op een betrouwbare wijze de B- en C-attesten. De vaak uitgebreide motiveringen verwijzen naar genomen remediëringsacties en beslissingen van de begeleidende klassenraden in de loop van het schooljaar.

Doeltreffendheid Het globaal evaluatiekader is goed uitgewerkt, maar de aandacht van het schoolbeleid voor de leerplangerichtheid van de evaluatie is veeleer beperkt. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie grotendeels bij de vakgroepen. Onder meer omdat de beleidsmatige aansturing en opvolging hiervan niet sterk is uitgewerkt, is de evaluatiepraktijk binnen een aantal vakken onvoldoende leerplangericht. De school moedigt de kwaliteitscontrole en de samenwerking voor het gezamenlijk opstellen van examens en toetsen aan, maar deze processen hebben nog groeimogelijkheden.

De school heeft met de deelname aan een extern project opgemerkt dat de leerlingen zich in de eerste graad onder het gemiddelde Vlaams niveau bevinden voor een aantal vakken. Ook blijkt uit dat onderzoek dat de school voor deze vakken een sterke leerwinst realiseert. De leraren zijn geïnformeerd over deze gegevens. Ze dienden als instrument voor reflectie en bijsturing van de evaluatie- en deliberatiepraktijk. Aansluitend bij haar open visie opteert de school in de eerste graad voor een brede oriëntering. De school staat open voor deelname aan andere externe beoordelingen, waaronder de peilingsproeven voor enkele vakken. Ook de resultaten hiervan hebben geleid tot bredere inzichten.

De deliberatie in de tweede en de derde graad verloopt meer sturend. Bij het toekennen van A-attesten in de tweede graad formuleert de klassenraad vaak een “streng advies” met het oog op een gepaste studiekeuze in de derde graad. Deze werkwijze krijgt de voorkeur boven het toekennen van een B-atteest. Men baseert zich daarvoor op een overzicht van punten verdeeld in drie categorieën: tekorten, nipte voldoendes en goede resultaten. Ouders en leerlingen krijgen dit overzicht ter ondersteuning van de beslissing van de delibererende klassenraad met als doel een goede oriëntering naar de derde graad te bekomen. Om deze werkwijze te onderbouwen, heeft de directie tijdens een personeelsvergadering via cijfergegevens aangetoond dat het voorspellen van de resultaten van de leerlingen moeilijk is en dat omzichtig omgaan met het geven van B-attesten nodig is.

De deliberaties verlopen objectief met goed onderbouwde adviezen bij de B- en C-attesten. Onder meer dankzij de tussentijdse rapportcommentaren en het goede leerlingenvolgsysteem kan de school meestal een goed onderbouwd dossier voorleggen. De school volgt intern ook vakken met opvallende resultaten op.

Ontwikkeling De vernieuwde visie op het evaluatiebeleid is tijdens het voorbije en het huidige schooljaar uitgewerkt. Via een personeelsvergadering bij het begin van dit schooljaar kreeg elke leerkracht de mogelijkheid tot inspraak. Na de implementatie van dit evaluatiebeleid is het de bedoeling dat een evaluatie en mogelijke bijstellingen zullen volgen.

Omdat de leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk binnen enkele vakken tekorten vertoont, wil de schoolleiding hiervan een werkpunt maken. Op het vlak van professionalisering van de leraren zijn hieromtrent nog niet veel initiatieven genomen. Verschillende vakgroepen bezitten onvoldoende theoretische kennis om de evaluatie zodanig te organiseren dat de visie van de school en de leerplannen gerealiseerd kan worden. De schoolleiding zal dit schooljaar een navorming rond datageletterdheid volgen om meer inzicht te krijgen in het omgaan met en het analyseren van gegevens.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een directieteam bestaande uit een directeur voor de middenschool, een directeur voor de bovenbouw en een algemeen directeur die het geheel coördineert en binnen zijn opdracht ook deels is aangesteld als coördinerend directeur van de scholengemeenschap. Directiewissels tijdens de voorbije schooljaren en het vertrek van een vierde directeur op het einde van het vorige schooljaar vormen een uitdaging voor de continuïteit in de beleidsvoering. Toch heeft het directieteam de voorbije schooljaren heel wat verwezenlijkt. Een nieuw schoolgebouw voor de middenschool en het bso werd succesvol in dienst genomen. Dit kan zorgen voor een sterke materiële ondersteuning van het pedagogisch-didactisch gebeuren. Ook het aso en tso zullen het komende schooljaar nieuwe gebouwen vlak bij de middenschool betrekken. Hierdoor zullen mogelijkheden tot participatie worden gecreëerd, wat broodnodig is om de verschillende schoolculturen - gelinkt aan de vroegere sterk op zichzelf staande vestigingsplaatsen - beter op elkaar af te stemmen.

Verder werd er werk gemaakt van infodagen voor ouders en nieuwe leerlingen en ook de ontvangst van nieuwe leerlingen werd goed uitgewerkt. De keuze voor graadcoördinatoren vormt dan weer een goede basis om een aantal organisatorische uitdagingen beter te kunnen aangaan. De leerlingenbegeleiding werd structureel sterk uitgebouwd. Door de doelgerichte klassenraden en de voortdurende communicatie met de ouders speelt de school kort op de bal en ontstaat een brede zorg voor de leerlingen. Met de uitbouw van het leerlingvolgsysteem, de wisselwerking met de klassenraden en de ondersteunende rol van de leerlingenbegeleiders per graad is een belangrijke basis gelegd om de leraren te ondersteunen bij de remediëring. De 'check it'- aanpak vormt dan weer een mooie stap in het ondersteunen van de studiebegeleiding.

Het directieteam is er sinds de vorige doorlichting in geslaagd om een aantal speerpunten te kiezen en hier op een relevante wijze aan te werken. De keuze van deze speerpunten was soms gebaseerd op het inspelen op algemeen didactische en/of maatschappelijke ontwikkelingen, soms op noden die werden aanvoeld in de school. De vakdoorlichtingen hebben de nood aan meer aansturing en opvolging van onderwijskundige processen aangetoond. Momenteel gebeurt dit nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te bieden op een aantal werkpunten op het vlak van de leerplanrealisatie. Het leiderschap is er nog onvoldoende op gericht om de informele schoolcultuur te versterken met duidelijke afspraken en procedures. Qua organisatie van de vakgroepwerking werden slechts een beperkt aantal overlegmomenten vastgelegd en bleef het aanreiken, laat staan opvolgen, van een agenda zeer beperkt. Ook de verdere implementatie van gemaakte afspraken (bijvoorbeeld op het vlak van remediëring in het leerlingvolgsysteem, de invoering van de 'check-it'-aanpak in alle graden) wordt niet altijd concreet opgenomen.

- Visieontwikkeling** De school heeft een duidelijke visie over haar pedagogisch project. Zorg neemt daarin een belangrijke plaats in. De uitwerking van een meer diepgaande onderwijskundige visie ontstaat echter veeleer fragmentarisch en ad hoc. De inbreng, invloed en betrokkenheid van het pedagogisch forum bleef hierbij ook beperkt. Naar aanleiding van de recente visieontwikkeling rond evaluatie werd dit pedagogisch forum uitgebreid met graadcoördinatoren en werd de kans gegeven aan de vakgroepen en het brede korps om te reageren. Hierbij werd verder gebouwd op het elan dat in de eerste graad ontstond om tot meer gelijkgerichte afspraken te komen over het samen uitwerken en afnemen van examens en over het aantal toetsen voor elke rapportperiode. Toch vormt de visietekst als resultaat van deze besprekingen slechts een eerste basis. De vakdoorlichtingen geven immers aan dat er nood is aan een verdere didactische invulling en implementatie per vak. Zo zijn er werkpunten op het vlak van (proces)evaluatie van competenties, het hanteren van meer activerende en interactieve werkvormen binnen een leerlijn, het werken aan onderzoekscompetentie, de integratie van leren leren binnen elk vak. Een voorafgaandelijke bredere bewustwording en kennisverwerving binnen elke vakgroep blijkt nodig om de eigen werking in vraag te stellen en werkpunten aan te pakken. Een professionaliseringsbeleid dat duidelijk vertrekt vanuit de uitdagingen waarvoor de leraren en vakgroepen staan, waarbij de pedagogische begeleiding intensiever wordt betrokken en waarbij verwachtingen worden gesteld naar implementatie is momenteel onbestaande.
- Besluitvorming** De decretaal verplichte overlegorganen zijn georganiseerd conform de regelgeving. De leerlingen en ouders hebben voldoende participatiemogelijkheden. De schoolleiding creëert kansen tot formele participatie bij de besluitvorming via de schoolraad en het pedagogisch forum, maar het zorgen voor een breder draagvlak voor te nemen beslissingen is weinig ingeburgerd. De verantwoordelijkheid daartoe komt van verschillende kanten. Er is onvoldoende een cultuur van participatie aanwezig waarbij vanuit de directie mogelijkheden worden gecreëerd om bottom-up tot visie en concrete afspraken te komen. Maar evenzeer is er bij een aantal leraren een tekort aan openheid om zich te houden aan gemaakte afspraken. Deze situatie leidt vaak tot frustratie, soms zelfs tot een patstelling waardoor geen beslissingen worden genomen. De vakgroepwerking wordt volledig overgelaten aan de vakgroep zelf waardoor men niet steeds komt tot een gedeelde besluitvorming. Daardoor gebeurt deze met verschillende snelheden en is ze al te sterk afhankelijk van de aanwezige groepsdynamiek.

Voor de uitwerking van projecten en activiteiten, dit ook in het kader van de vakoverschrijdende eindtermen, heeft de school een traditie van betrokkenheid en engagement. Heel wat van onderuit groeiende initiatieven worden vaak sterk door de directie ondersteund en kunnen worden ingepast in het VOET-beleid. De uitdaging hier is echter om deze veeleer organische vorm van participatieve besluitvorming te linken aan de evaluatie van het volledige VOET-beleid en stappen te zetten om ook de lacunes bij de VOET-werking aan te pakken. Verder is het opvallend dat er grote verschillen bestaan tussen de personeelsleden wat betreft de mate waarin ze meewerken aan de verschillende projecten en activiteiten. Uit een bevraging naar het welbevinden werd duidelijk dat het leef- en werkklimaat door een deel van het personeel niet als optimaal wordt ervaren. Een aantal leraren vraagt naar meer transparantie en communicatie over personeelsbeslissingen, keuzes binnen het onderwijsaanbod en opdrachtenverdeling. Met de resultaten van deze enquête ging de directie nog niet aan de slag.

Kwaliteitszorg De school heeft vooral op een informele wijze aandacht voor kwaliteitszorg, bijvoorbeeld via de evaluatie van (een aantal) projecten en van de algemene werking van de leerlingenbegeleiding. Wanneer er bij bepaalde aspecten van de schoolwerking vragen rijzen en problemen opduiken, volgt er soms een diepgaandere evaluatie. Zo werd vorig schooljaar de overgang tussen de eerste en tweede graad geanalyseerd. Toch gebeurt deze evaluatie te veel ad hoc en geeft de verzamelde en zinvolle informatie geen aanleiding om verdere stappen te ondernemen om op een participatieve wijze het beleid bij te sturen. Een meer systematische evaluatie van de schoolwerking, gebaseerd op een voorafgaande gegevensverzameling, blijft te beperkt. Het formuleren van concrete en meetbare doelstellingen binnen een schoolwerkplan gebeurt niet. De directie zet wel de eerste stappen in die richting met het evaluatiebeleid.

Het directieteam heeft met alle leraren functioneringsgesprekken gevoerd en zet van daaruit de leraren aan om te werken aan aandachtspunten bij de leerplanrealisatie en zich bijkomend te professionaliseren.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren en leren onderzoeken in de tweede en derde graad van de pool wetenschappen.
- De ondersteuning van de geïntegreerde proef in tso derde graad.
- De systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving van de school.
- De naleving van de onderwijsreglementering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het engagement van heel wat personeelsleden bij projecten, activiteiten, werkgroepen.
- De brede zorg voor de leerlingen.
- De structurele uitwerking van de leerbegeleiding.
- De feedback op de leerprestaties in de derde graad Kantoor.
- De ondersteuning van de studiebegeleiding, onder andere via de 'check it'-aanpak en het aanzetten van de leerlingen tot reflectie over hun leerproces.
- De dynamiek in heel wat vakgroepen om het eigen onderwijskundig functioneren kritisch in vraag te stellen en samen naar gedragen oplossingen te zoeken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het bevorderen van het pedagogisch-didactisch comfort via de nieuwe schoolgebouwen en via de materiële uitrusting.
- De visieontwikkeling rond een aantal speerpunten en de eerste stappen om hier duidelijke afspraken rond te maken.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'socio-economische samenleving' in alle studierichtingen.
- De realisatie van de onderzoekscompetentie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- Het talenbeleid.
- De uitwerking van een professionaliseringsbeleid, afgestemd op een bredere visieontwikkeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De bredere visieontwikkeling rond de meeste onderwijskundige processen.
- Het bottom-up beleid en de participatieve besluitvorming.
- De aansturing en de opvolging van de onderwijskundige processen, onder meer via de vakgroepwerking.
- De verdere implementatie en opvolging van genomen beslissingen.
- De systematische aanpak van het beleid rond de vakoverschrijdende eindtermen.
- Bepaalde keuzes binnen het onderwijsaanbod die de realisatie van andere leerplannen bemoeilijken.
- Het systematisch onderzoeken en bewaken van de kwaliteit.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Nederlands in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de tweede graad bso Kantoor.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de tweede graad bso Verzorging-voeding.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de derde graad bso Kantoor.
- De leerplanrealisatie voor Frans in derde graad bso Organisatiehulp.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	Frans	Frans
Graad 3 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 3 BSO Organisatiehulp	Frans	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-09-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	A. VAN WOENSEL de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	